

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Solvuntur Objectiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

teria Theologica. Cur autem non citius in Ecclesia clarè definitum fuerit, Matrimonium in Nova Lege esse Sacramentum, ratio est, quia olim non

fuit hæc veritas in dubium vocata, sicut fecerunt posteriores hæretici. Nihil autem in Ecclesia decidi solet, nisi quæ controversa sunt.

Solvuntur Objectiones.

23. Ob. 1. Scriptura nihil meminit de septem Sacramentis: ergo non dantur septem. R. 1. N. Ant. quamvis enim non explicitè meminerit de numero septenario, imò nulli (excepto Matrimonio, ut vidimus) nomen Sacramenti tribuat; tamen quoad rem ipsam omnia septem in Scripturis continentur, ut partim fateantur Adversarij, partim nos hucusque ostendimus, si nempe accedat legitima Scripturæ interpretatio, sine qua vel nullum ex Scriptura probari, vel plura poterunt, quam septem, ut pariter supra ostendimus p. 541. R. 2. T. A. N. C. antiqua enim hæc nœnia, scriptum non est, ergo non credendum, nihil omnino valet, ut evidentè demonstratum tum in materia de Traditionibus, tum Afsert. 2. hujus art. Nunquid Scriptura nec dicit, duo dari Sacramenta? & tamen ab Adversarijs admittuntur duo.

24. Ob. 2. Patres primitivæ Ecclesiæ nihil sciunt de septem Sacramentis, sed tantum duo ponant, scilicet Baptismum & Eucharistiam, uti S. August. ep. 118. ad Januarium: ergo. R. Quamvis antiqui Patres non simul omnia septem Sacramenta recenseant, sed, prout exigebat ipsorum propositum & materia, quam tractabant, modò hæc, modò alia, modò plura,

modò pauciora nominent; omnia tamen & singula habent luculenta apud Patres, antiquos etiam, testimonia, ut ostensum jam est, nominatim apud S. August. quem citat objectio; mox enim ep. 119. sequente mentionem fecit trium, l. 5. de Bapt. contra Donat. c. 20. commemorat quatuor, nempe Baptismum, Unctionem, Eucharistiam, Ordinem. Tertull. l. de Resurr. carnis quinque, quia addit Confirmationem dictis quatuor. Ambros. dum scribit ad Catechumenos, tria numerat, scilicet ea, quæ illis uno die ministrabantur, nempe Baptismum, Eucharistiam, & Chryisma, seu Confirmationem. Videantur textus Patrum de singulis Sacramentis paulò antè adducti.

Ob. 3. Non constat satis de materia & forma, quam Papiæ adhibent pro signo externo in quinque suis Sacramentis, utrùm nempe & quam materiam Christus requisiverit in Ordinatione v. g. quam formam in Confirmatione &c. 2. Non conveniunt ipsi inter se circa materiam & formam in contractu Matrimoniali, dum alij dicunt, contrahentes esse materiam, verba, quibus exprimitur consensus, esse formam, alij pro materia statuunt verba, alij contractum ipsum &c. 3. Materiam nunc aliam adhibent

v. g. in Ordinatione Sacerdotis, quam olim; nam olim solummodo imponebantur manus, nunc verò traditur simul calix & patena, & proferuntur certa verba ex præscripto, quod olim non fiebat. 4. Christus & Apostoli non adhibuerunt ejusmodi signa externa, quando ordinarunt Sacerdotes, absolventur à peccatis &c. ergo.

R. ad 1. Etiam si non satis constaret, an & qualem materiam ac formam requisiverit Christus, ex Scriptura; tamen sufficienter constat ex Traditione Ecclesie. Dein jam supra ostendimus, in quinque Sacramentis, quæ præter Baptismum & Eucharistiam admittimus, reperiri in ipsis Scripturis signum externum, à Christo determinatum, gratiæ significativum, & quidem determinatum vel in infima specie, ut in Extrema Unctione oleum olivarum, in Ordinatione impositionem manuum: vel in genere saltem, ut in Matrimonio legitimum contractum signo externo manifestatum, relinquendo ultimam determinationem Ecclesie, decernentis, quisnam contractus sit habendus pro legitimo vel non, an etiam clandestinus &c. Videantur Scholastici. Ad 2. Conveniunt omnes quoad rei substantiam, & in ijs, quæ vel à Scripturis vel ab Ecclesia definita sunt, nimirum in omni Sacramento Novæ Legis requiri materiam & formam, & aliquod signum externum, per quod significetur gratia conferenda, & præcise illud omnes requirunt: quamvis speculative discrepent in explicanda materia & forma Sacramenti Matrimonij, an hoc vel illud, quod ne-

cessario adhibendum docent, habeat rationem materiam potius quam formam. Quod denique ad modum loquendi pertinet. Ad 3. Negatur, quod nunc adhibeatur alia materia quoad substantiam, quam olim in Ecclesia Christi; nam manus impositi- se ordinandis leguntur Apostoli, quæ impositione conferebatur Spiritus S. & potestas absolventi à peccatis; de calice quidem cum vino, & de patena cum hostia, quæ hodie adhibentur, dum confertur potestas offerendi Sacrificium Missæ, & consecrandi Corpus Christi, nihil quidem legitur; sed negligitur quidquam in oppositum. Eodem itaque jure nos dicimus, hoc vel saltem simile signum, quo significata sit memorata potestas tradita, fuisse præsertim ordinandis, quo jure Adversarij negant: imò longè meliori nos affirmamus, eò quod Traditio, cujus initium nescitur, censenda sit Apostolica & à temporibus Christi proveniens, præsertim circa ea, in quibus Ecclesia nihil statuere potest, uti est instituire materiam & formam Sacramentorum, seu certo signo & ritui externo alligare gratiam sanctificantem. Ad 4. De Apostolis temere negatur, imò longè melius affirmatur partim ex ratione primùm data: nisi tantùm sit sermo de *accidentalibus* ceremonijs; partim ex 1. Tim. 4. ubi dicitur: *Noli negligere gratiam, quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum Presbyterij.* Ubi pro materia exprimitur impositio manuum, & nomine *prophetie* intelliguntur certa verba; nam Scriptura consuevit omnes

sermo;

fermonem Divinum vocare prophetiam. Christus forte & ipse adhibuit aliquod huiusmodi signum externum: sic enim in ultima Cena, dum Apostolos ordinavit in Presbyteros, & potestatem dedit consecrandi & sacrificandi in pane & vino, *porrexit sub specie panis & vini suum Corpus & Sanguinem*, & dixit: *Hoc facite in meam commemorationem*, cui ritui respondet nunc *traditio patena cum hostia, calicis cum vino*. Dein etiam si Christus ejusmodi ritus externos non adhibuisset, nihil obesset, quia ipse tanquam Auctor gratiæ, & absolutus Dominus potuisset dare gratiam sine Sacramento, & remittere peccata &c. nec fuit ipse alligatus determinatis signis.

26. Ob. 4. Quamvis hi ritus, quibus ministri Ecclesiæ ordinantur, vel contrahitur Matrimonium &c. sint boni, & Deus ad piorum preces conferat ordinatis, & contrahentibus, gratiam aliquam, non tamen confert per ejusmodi ritus gratiam *Evangelio propriam*, seu gratiam justificantem, & remissionem peccatorum; quia probari non potest, conferri gratiam justificantem per hos ritus: ergo hi ritus non sunt propriè Sacramenta. R. 1. & quæro ex Adversarijs, unde probent ipsi, quòd Eucharistia conferat gratiam justificantem, seu remissionem peccatorum (quæ apud ipsos idem sunt) cum ante S. Communionem quilibet debeat *se probare*, credere, & consequenter jam esse justus, & obtinuisse remissionem peccatorum? Quomodo Baptismus; cum tamen baptizandus debeat prius credere, & per

fidem juxta ipsos statim justificetur? Et tamen hæc duo Sacramenta ipsimet admittunt. Unde R. 2. Omnia & singula conferre gratiam justificantem seu habitualement, scilicet vel primam, ut Baptismus facit & Pœnitentia, nisi homo jam antecesserit sit justus, vel secundam seu augmentum gratiæ habituales, ut reliqua quinque Sacramenta, quæ supponunt primam gratiam, saltem ordinariè, & per se; licet per accidens etiam conferre possint primam, ut docent Scholastici. R. 3. Quamvis Sacramenta, uti & Ordo & Matrimonium, conferant etiam gratias actuales, seu auxilia supernaturalia, nimirum ad sacra ministeria ritè obeunda, ad onera Matrimonij patienter ferenda, ad sobolem bene educandam; tamen semper conferunt simul etiam gratiam habitualement, seu justificantem vel primam vel secundam, ut colliges ex Scripturæ & Patrum textibus, qui illam gratiam vocant *Spiritum S. gratiam diffusam in cordibus, permanentem in nobis, resuscitandam* &c. Relege dicta. Id tamen observandum est, gratiam habitualement seu sanctificantem in singulis Sacramentis sub aliâ & sibi peculiari ratione conferri; nam in Baptismo confertur sub ratione regenerationis, in Confirmatione sub ratione augmenti & roboris Spirituales, in Eucharistia sub ratione alimenti & nutritionis, in Pœnitentia sub ratione medicinæ, in Extrema Unctione sub ratione præsidij contra tentationes in agone mortis, in Ordine sub ratione debitæ dispositionis & auxiliij

xilij ad munia Ecclesiastica rectè ob-
unda, in Matrimonio sub ratione spi-
ritualis & castæ conjunctionis animo-
rum inter conjuges.

27. Ob. 5. Matrimonium, & Ordo
non habent Mandatum Divinum,
quia non omnibus præceptum est Ma-
trimonium, aut necessarium ad salu-
tem, uti & Ordo: ergo non sunt pro-
priè Sacramenta. R. Si per tò *man-*
datum intelligas mandatum Divinum
omnes obligans ad utendum tali ritu
C. A. & N. C. prorsus enim gratis fin-
gitur ad esse Sacramenti tale præce-
ptum: & nunquid apud Adversarios Ev-
charistia non est sub præcepto respectu
omnium, scilicet parvulorum, abste-
miorum &c. & tamen Sacramentum
est? Si verò intelligas nomine manda-
ti *institutionem* Divinam, ut plerum-
que insinuare videntur Lutherani Scri-
ptores per particulam *seu*, requiren-
tes *mandatum seu institutionem Di-*
vinam; tunc N. A. Ratio negandi pa-
tet ex dictis. Cæterum loquendo de
necessitate Sacramentorum, dicimus
cum P. Canisso & communi Catholi-
corum, Baptismum necessariò suscipi-
endum ab omnibus (scilicet vel in re
vel in voto) Evcharistiam à ratione
utentibus, Pœnitentiam à relapsis in
peccatum mortale post Baptismum,
At reliquis uti arbitracium est, modò
nullum contemnatur, aut, cum ita fert
tempus aut occasio, contra jus & æ-
quum negligatur.

28. Ob. 6. In Antiqua Lege tantum fue-
runt duo Sacramenta, Circumcisio &
Agnus Paschalis, tanquam typus Baptis-
mi & Evcharistia: ergo pariter tantum

hæc duo dantur in Nova Lege. 2. Illa
tantum sunt propriè Sacramenta, quo-
rum materia profluxit ex latere Chri-
sti in cruce pendens: sed ex latere Chri-
sti solum profluxit sanguis & aqua, quæ
sunt materia Evcharistia & Baptismi:
ergo. 3. Pœnitentia & Matrimonium
jam fuerunt in Antiqua Lege, non ta-
men fuerunt Sacramenta: ergo nec
modò sunt. Vel si olim fuerunt Sacra-
menta, tunc Sacramenta Antiquæ &
Novæ Legis non sunt diversa contra Pa-
trum sensum. R. ad 1. N. Ant. nam
in Antiqua Lege teste S. August. l. 19.
contra Faustum c. 13. fuerunt plura
quàm in Nova Lege, sic enim ait:
Prima Sacramenta, cum suo Adven-
tu Christus implevisset, ablata sunt,
& alia sunt instituta, virtute majo-
ra, utilitate meliora, actu faciora.
NUMERO PAUCIO R. A. Ha-
bebant enim Circumcisionem, Agnum
Paschalem, varias Ordinationes, Lo-
tiones, & alias Ceremonias inter Sacra-
menta. Deinde Transm. Ant. negari
posset Conf. Ad 2. N. M. Deinde san-
guis non est materia Evcharistia: juxta
Adversarios, saltem materia visibilis,
sicut aqua in Baptismo, sed panis & vi-
num. Vel si dixeris, sanguinem esse
materiam, tunc Evcharistia non erit
Sacramentum Corporis, sed solum
Sanguinis Christi, quia corpus non
profluxit ex latere Christi. Nuge!
Ad 3. N. Conf. in Antiqua Lege defuit in-
stitutio Divina, non autem in Nova. Urg. &

Ob. 7. Non potest ostendi tem-
pus & locus, ubi & quando sint in-
stituta quinque Catholicorum super-
flua Sacramenta: ergo non sunt à
Chri-

Christo instituta. R. Trans. Aut. & retorq. argum. Non potest ostendi, quo tempore & loco Baptismus fuerit institutus pro Sacramento Nova Legis, an nempe dum Christus fuit Baptizatus, an Jo. 3. & 4. ubi Christus per discipulos suos legitur baptizasse, an tempore intermedio, an primùm post Resurrectionem, dum dixit ad Apostolos: *Docete omnes gentes, baptizantes eos &c.* Ergo nec Baptismus erit Sacramentum. Potest igitur constare, an aliquid absolutè institutum sit à Christo, etiamsi de tempore & loco institutionis non certò constet; quod scire nihil interest Ecclesie. Cæterum Doctores Catholici non improbabiler docent, Confirmationem esse institutam, saltem perfectè & completè, post Resurrectionem, ubi Christus Jo. 20. ad Discipulos dixit: *Accipite Spiritum S. quorum remisistis peccata, remittentur eis.* Extremam Unionem itidem Resurrectionem inter & Ascensionem Christi, postquam fuit instituta Pœnitentia; nam à Tride-

tino vocatur *Consummativum Pœnitentia.* Quamquam hoc Sacramentum Marc. 6. insinuatum & adumbratum sit, ubi Apostoli leguntur agros inunxisse oleo, & sanasse, promulgatum verò & declaratum à S. Jacobo c. 5. v. 14. *Ordinem*, quia complectitur geminam potestatem sacrificandi & absolvendi, partim in ultima Cœna, partim post Resurrectionem Jo. 20. fuisse institutum. Denique *Matrimonium* vel intra 40. illos dies, quibus Christus post Resurrectionem suam Discipulis apparet, multa eos docuit, loquens de regno Dei, seu de Ecclesia: vel Mat. 19. dum Christus ejus inseparabilitatem docuit, dicens: *Quos Deus conjunxit, homo non separet.* Hic iterum locum habet recepta regula S. Augustini l. 2. de Bapt. cont. Donatistas c. 7. ubi dicit: *Multa non inveniuntur in litteris Apostolorum, nec in Concilijs posteriorum: & tamen quia per universam custodiuntur Ecclesiam, non nisi ab ipsis tradita & commendata creduntur.*

ARTICULUS III.

De Sacramentalibus, Ceremonijs, Signo Crucis &c.

50. Sciendum 1. Per *Sacramentalia* posse intelligi vel illas ceremonias, quæ in solenni administratione Sacramentorum ex usu & præscripto Ecclesie adhibentur, vel (& quidem magis propriè) alios quosdam actus externos, qui ad colendum DEUM ordinati sunt, & ex communi quadam fidelium persuasione ad hominis sanctificationem speciali aliquo modo servantur. Ejusmodi Sacramentalia enumerantur præcipue sex, hoc versu comprehensa: *Orans, iratus, edens, confessus, dans, benedicens.* Vocabulo 1. intelligitur oratio Dominica. 2. Aquæ benedictæ aspersio. 3. Esus panis

Aaaa

R. P. Fichler Theol. Polemica.